

התמניות זה שלא ברצון הקהלה ואז אם השר כופהו על כרחו אז דינא דמלכותא דינא אך אם לא הודיעהו הדיין השר כך, ומכ"ש אם הוא השתדל לעצמו הממשלה הרי הוא אדם שאינו הגון ומצוה להודיע להשר שהדיין זה עושה שלא כהוגן ולא ישב על כסא ישראל ולא ידרוך בארמנותינו... כל זה כתבתי עפ"י עיקר הדין, אך כבר היו מעשים כיוצא באלו בדורות הראשונים וגזרו רבותינו על זה, והוא בסוף תשובות מהר"מ מר"ב, ואעתיק לשונו בקיצור: ועוד גזרנו וכו' שלא יהא אדם רשאי ליטול שררה על חברו לא ע"י מלך ולא ע"י שר ושופט וכו' לא בדברי הבאי ולא בדברי שמים וכו' אם לא שימנו אותו רוב הקהל מפני חשיבותו, והעובר על דברינו יהא... ויהיו כל ישראל מובדלים ממנו... וספריו ספרי קוסמים. והשומר תקנותינו ינחו ברכות על ראשו. ועל תקנה זו חתומה שמואל בר מאיר (הוא רשב"ם) יעקב בר מאיר (הוא ר"ת) אליעזר בר נתן (הוא ראב"ן) וק"נ רבנים. עכ"ל יעו"ש... אחר חיתום שטרות אמרתי אעלה בסנסני השלום יבעו תמים ויכנסו בפורשים והרב הזה אשר תורה חתולתו לא יעמוד על דעתו ואם בני הקהלה עשו אתו ברכה למען לא יורידוהו מכבודו לגמרי ולמען לא יבצע מעשהו זר מעשהו ע"כ יהיה עכ"פ ראש ב"ד יורה וידון, אך שם רב לא יקרא עד כי ימצא חן בעיני בני הקהלה ויקבלוהו באהבה... (מתוך תשובת חתם סופר חו"מ ט).

דפים נה – נז

חלומות

מתוך 'מכתב מאליהו' (ח"ד עמ' 164 ואילך). הערת המהדיר שם: רבנו זצ"ל עסק הרבה בעניני החלומות; גם סיפר למקורביו על חלומות משמעותיים שחלם ושחלמו אחרים עליו. מאמר זה הוא מליקוט שנתחבר בנושא זה באנגליה קודם שנת תש"ו.

מטרת החלום – לגלות את הרהורי לבו הצפונים של האדם, היינו את הצפון בתת-הכרה שלו, כדי לעוררו לתשובה. – עיין זוהר וישב (קפג.) 'וכדין קב"ה אודע לה לנשמתא... אינון מילין כפום אינון הרהורין דליביה בגין דבר נש נטיל ארחא דתוכחי...'. ועיין שם בניצוצי אורות שפירש: 'לפיכך מודיעין ליה הרהוריו ומחשבותיו, כדי שיקח תוכחה להיות חושב ומהרהר בדברים טובים'. והיינו שהם בדרך סייעתא דשמיא. וכן אמרו כל הלך שבעה ימים בלא חלום – נקרא רע, כי זה לאות שאין מתעניינים בו בשמים לעוררו [והיינו שהוא רע בפנים ואינו רוצה לתקנו ועל כן כובש את רמוזי האמת שלא יתגלו אפילו בחלום].

וכן לפעמים מגלים לאדם רמוז למה שנגזר עליו בעתיד, וזה גם כן כדי לעוררו לתשובה. ויש חלום שמגלה שורש הטוב שמתחת לתת-ההכרה, שהיצר הרע תחליף לו; כגון מה שאמרו ז"ל הבא על אמו בחלום – יצפה לבינה ועוד כזה, עיי"ש. ועיין רסיסי לילה לר' צדוק הכהן ז"ל (צד 149 151): 'יצר הרע בחלל הלב ואלופו של עולם גנוז בגוויה; וביאורו כנ"ל. ועוד עיין תניא ליקוטי אמרים פרק לב. [מטרת חלום כזה היא לעודד את האדם ולחזקו לשאוף לגדולות].

הטבת חלום

ובענין הטבת חלום אמרו ז"ל (שם נה:): הרואה חלום ונפשו עגומה עליו... יטיבנה בפני שלשה...